

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK

Jan Jaspers

Plaats : Hattem
BRIN nummer : 09CA|C1
Onderzoeksnummer : 283705
Datum onderzoek : 1 juni 2015
Datum vaststelling : 4 november 2015

INHOUDSOPGAVE

1	SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN	5
2	TOELICHTING OP DE OORDELEN	6
3	REACTIE VAN HET BESTUUR	10
4	OPZET VAN HET ONDERZOEK	11
	BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTEEN	12
	BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE	16

1 SAMENVATTING VAN DE BELANGRIJKSTE OORDELEN

Basisschool Jan Jaspers heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

- Team en directie van basisschool Jan Jaspers zijn op een enthousiaste wijze samen bezig met het verzorgen van onderwijs en werken gericht aan verdere verbeteringen.
- De school heeft de resultaten van de leerlingen uitgebreid in kaart gebracht; het is nu aan de school deze informatie nog meer te benutten in de dagelijkse activiteiten van de leerlingen.
- De ondersteuning van leerlingen die extra zorg en begeleiding nodig hebben is goed georganiseerd en krijgt een adequate uitvoering.
- Alle standaarden zijn tenminste van voldoende kwaliteit; de ingezette verbeteringen zijn terecht en verdienen een zorgvuldige implementatie.

2 TOELICHTING OP DE OORDELEN

2.1 Kwaliteitsoordelen op de tien onderzochte standaarden

Hieronder staan de kwaliteitsoordelen op de standaarden per kwaliteitsgebied en een toelichting daarop. De score geeft aan in welke mate de betreffende standaard is gerealiseerd. Bijlage 1 geeft de portretten weer die bij deze standaarden horen.

Legenda:

1. zeer zwak
2. zwak
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen

Onderwijsresultaten		1	2	3	4	5
1.1	Cognitieve eindresultaten			•		

De resultaten van de leerlingen op cognitief niveau zijn als voldoende beoordeeld. De resultaten aan het eind van de basisschool vertonen wel een dalende trend. Daarom heeft de school een uitgebreide beschrijving gemaakt van de ontwikkelingen. Deze biedt een goede basis om tot analyses te komen. Het analyseren dient daartoe wel versterkt te worden door het concreet benoemen van de mogelijke oorzaken en de achtergronden die daar bij horen. Aangezien de tussentijdse resultaten een positieve ontwikkeling vertonen, verwacht de school spoedig een positieve invloed op de resultaten aan het eind van de basisschoolperiode.

Uit de verstrekte informatie blijkt dat de school ook de resultaten op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling betreft bij de vraag of de gestelde doelen worden bereikt.

Onderwijsproces		1	2	3	4
2.1	Aanbod			•	
2.2	Zicht op ontwikkeling			•	
2.3	Didactisch handelen			•	
2.4	Ondersteuning				•

Het onderwijsleerproces is op alle onderdelen van voldoende niveau.

Het aanbod is opgebouwd rondom eigentijdse leer- en hulpmiddelen. Het programma in de kleutergroepen is recent vernieuwd en gekoppeld aan het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen. Het aanbod voor Engels in alle groepen en de gerichte aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn positieve kenmerken van de Jan Jasperschool.

De leraren beschikken door het leerlingvolgsysteem over voldoende inzicht in de vorderingen van de leerlingen. Een actualisering van de ontwikkeling in de kenmerken van de leerlingen is van belang om in te kunnen blijven spelen op de verschillen in onderwijsbehoeften van de leerlingen.

Het zorgplan van de school is zorgvuldig opgezet en krijgt gericht uitvoering in de groepen.

Daar waar leerlingen laten zien andere en meer mogelijkheden te hebben dan wel een vertraagde ontwikkeling vertonen, spelen de leraren daar op in. Dat geldt voor die leerlingen die extra ondersteuning, instructie en herhalingsopdrachten nodig hebben maar ook voor meer begaafde leerlingen.

De kwaliteit van het didactische vaardigheden van de leraren is een voortdurend aandachtspunt voor de directie, de intern begeleider en het team. Aspecten van het didactisch handelen zijn regelmatig onderwerp van gesprek.

Deskundigheidsbevordering, ook door externe instanties, is een vast deel van het jaarplan.

Uit de beschikbare informatie en gevoerde gesprekken blijkt dat de school leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften op een zorgvuldige en deskundige wijze in beeld heeft gebracht en begeleidt. Waar nodig krijgen leerlingen, mede op basis van extern onderzoek, een op hun mogelijkheden toegeschreven ontwikkelingsperspectief. Deze zijn goed onderbouwd en krijgen een passende uitvoering waarbij tussentijdse evaluaties en aanpassingen standaard deel van uitmaken. Standaard 2.4 is daarom als goed gewaardeerd.

Schoolklimaat en veiligheid		1	2	3	4
3.1	Schoolklimaat			•	
3.2	Veiligheid			•	

Uit de gevoerde gesprekken met ouders, leerlingen en leraren blijkt een positief beeld rondom schoolklimaat en veiligheid.

De school kent duidelijke regels die ondersteunend zijn bij de onderwijsactiviteiten. Leerlingen en ouders geven aan dat zij zich op vele wijzen betrokken zijn bij de ontwikkeling van de school.

Het schoolklimaat biedt voldoende voorwaarden om te komen tot een veilige, respectvolle omgeving voor leerlingen en leraren. Uitbreiding van de weektaak van de leerlingen op basis van hun mogelijkheden is mogelijk en zal een stimulerende rol kunnen vervullen bij de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen.

De herinrichting van het schoolplein is een project waarbij ouders, leerlingen en team samenwerken aan een afwisselend en uitdagende speelgelegenheid.

In het onderwijsprogramma is gerichte aandacht voor het aanleren van sociale vaardigheden en de toepassing daarvan in de dagelijkse omgang met elkaar.

De school heeft op basis van periodiek peilingen een goed beeld van de veiligheidsgevoelens van leerlingen, ouders en leraren. De uitkomsten laten zien dat de veiligheidsaspecten als belangrijk worden ervaren en op orde zijn.

Kwaliteitszorg en ambitie		1	2	3	4
4.1	Evaluatie en verbetering			•	
4.2	Kwaliteitscultuur			•	
4.3	Verantwoording en dialoog			•	

Uit de door de school aangeleverde documenten en uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de school gericht bezig is met kwaliteitszorg en het in de praktijk brengen van de eigen ambitie.

Het kwaliteitsbeleid van de Jan Jasperschool is ingebed in het bestuursbeleid en verantwoord in het strategisch beleidsplan. Deze beleidslijnen krijgen een op de school toegeschreven uitwerking in het nieuwe schoolplan.

Recent is besloten een nieuw instrumentarium voor kwaliteitszorg in te voeren. De implementatie krijgt in het komende schooljaar vorm. Een nieuw instrument zal ook de uitvoering van interne audits zijn.

De uitgevoerde zelfevaluaties, de daarop aansluitende besprekingen en de ingezette verandertrajecten laten zien dat de school gericht aan het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de eigen kwaliteit werkt. De ontwikkeling van intervisiegesprekken en de zichtbare betrokkenheid en samenwerking van team en bestuurder dragen aantoonbaar bij aan de ontwikkeling van een professionele werkomgeving.

Versterking is mogelijk en ook gewenst bij het doelgericht analyseren van ontwikkelingen in de school. Dit heeft betrekking op de kenmerken van de leerlingenpopulatie en op de resultaten die de leerlingen behalen. Door de uitkomsten van de analyses in de kwaliteitscyclus in te brengen, kan de school de kwaliteit verder versterken.

Ouders/verzorgers zijn nauw bij de school betrokken. Hun inzet bij de herinrichting van het schoolplein is daarvan een voorbeeld. De ouders geven aan regelmatig geïnformeerd en betrokken te worden over en bij de ontwikkelingen in de school en over de resultaten van de leerlingen.

2.2 Oordelen over naleving

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

3 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op Jan Jaspers.

Daarnaast heeft de inspectie de school en het bestuur gevraagd haar eigen kwaliteit te beoordelen en dat samen met de oordelen van de inspectie te vertalen naar de ontwikkelingsrichting van de school.

Hieronder geeft het bestuur haar reactie:

Wij kunnen ons vinden in de rapportage zoals die hierboven beschreven is. Tijdens het onderzoek hebben we met veel plezier ons onderwijs laten zien en hebben de interactie, betrokkenheid en openheid van de inspecteurs als zeer stimulerend ervaren.

De bovenstaande rapportage vinden we zorgvuldig, volledig en doet naar ons idee recht aan de werkwijze van onze school. Wij zijn dan ook blij dat het basisarrangement gehandhaafd blijft.

We hebben veel geleerd van de feedback zoals die beschreven en tijdens de dag besproken is. De genoemde en besproken aanbevelingen hebben een plek gekregen in ons school- en jaarplan. Een aantal zaken zijn direct door het team opgepakt, zoals het werken met pedagogische groepsplannen en het versterken van de weektaak.

Daarnaast heeft het doelgerichter verwerken van de analyse onze grote aandacht.

Wij kijken met veel plezier terug op dit bezoek.

4 OPZET VAN HET ONDERZOEK

Volgens de wet moeten alle scholen eens in de vier jaar door de inspectie worden bezocht. Vanaf januari 2015 krijgen alle scholen die daarvoor in aanmerking komen, een onderzoek met het nieuwe conceptwaarderingkader. Zo ook Basisschool Jan Jaspers.

Op 1 juni 2015 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: leerlingen, ouders, leraren, intern begeleider en directie;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen;
- aan het eind van de onderzoeksdag een feedbackgesprek met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Voor meer informatie over het nieuwe toezicht en de opzet van de vernieuwde kwaliteitsonderzoeken, zie bijlage 2 en de website van de inspectie www.onderwijsinspectie.nl.

BIJLAGE 1 STANDAARDEN EN PORTRETTE

KWALITEITSGEBIED 1: ONDERWIJSRESULTATEN

STANDAARD 1.1: COGNITIEVE EINDRESULTATEN

De leerlingen behalen cognitieve eindresultaten die gezien kenmerken en beginniveau van de leerlingen ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde norm.

De leerlingen behalen eindresultaten die ten minste in overeenstemming zijn met de gestelde (minimum)norm. De doelen voor cognitieve leerresultaten die de school stelt, passen bij de kenmerken van haar leerlingen en de maatschappelijke verwachtingen. De school laat zien dat de doelen gerealiseerd worden. Daarbij beperkt de school zich niet tot Nederlandse taal en rekenen.

KWALITEITSGEBIED 2: ONDERWIJSPROCES

STANDAARD 2.1: AANBOD

Het aanbod bereidt de leerlingen voor op vervolgonderwijs en samenleving.

De leraren bieden een breed, eigentijds en op de kerndoelen gebaseerd aanbod. Binnen de kaders van de wet maken zij keuzes in het aanbod, waardoor zij deze afstemmen op de onderwijsbehoeften die kenmerkend zijn voor de leerlingenpopulatie. De school heeft bovendien een aanbod voor de referentieniveaus taal en rekenen dat past bij het niveau van alle leerlingen. De leraren hanteren leermiddelen die afgestemd zijn op de ontwikkelingsfase van de leerlingen. Het aanbod sluit aan op het niveau van de leerlingen bij binnenkomst van de school en bereidt hen voor op het aanbod bij de start van het vervolgonderwijs. Daar tussenin verdelen de leraren de leerinhouden evenwichtig en in samenhang over de leerjaren heen. Het aanbod draagt bij aan de basiswaarden van de democratische rechtsstaat.

STANDAARD 2.2: ZICHT OP ONTWIKKELING

De leraren volgen en analyseren de ontwikkeling van alle leerlingen met als doel het onderwijs voor hen vorm te geven.

De leraren verzamelen voortdurend systematische informatie over de ontwikkeling van hun leerlingen. Zij gaan regelmatig na in welke mate de leerlingen profiteren van het geboden onderwijs en hoe de ontwikkeling van leerlingen verloopt ten opzichte van henzelf en van leeftijdgenoten. Wanneer leerlingen niet genoeg lijken te profiteren gaat de school na waar de

ontwikkeling stagneert en wat mogelijke verklaringen hiervoor zijn. De leraren gebruiken al deze informatie vervolgens om het onderwijs af te stemmen op de onderwijsbehoeften van zowel groepen leerlingen als individuele leerlingen. Ze gebruiken daarbij een cyclische aanpak.

STANDAARD 2.3: DIDACTISCH HANDELEN

Het didactisch handelen van de leraren stelt de leerlingen in staat tot leren en ontwikkeling.

De leraren plannen en structureren hun handelen met behulp van de informatie die zij over de leerlingen hebben en stimuleren een brede ontwikkeling. Het team handelt op basis van een samenhangend en consistent pedagogisch-didactisch concept.

De leraren zorgen voor effectieve instructies: aansprekend, doelmatig en interactief. Ze geven blijk van hoge verwachtingen en reageren positief op de inbreng van leerlingen waardoor deze zich ondersteund en uitgedaagd voelen. Bij de instructies en opdrachten gebruiken de leraren passende vakdidactische principes en werkvormen. Ook zorgen zij ervoor dat het niveau van hun lessen past bij het beoogde eindniveau. Zij stemmen de instructies en opdrachten af op de behoeften van groepen en individuele leerlingen, zodat alle leerlingen actief, gemotiveerd en betrokken zijn en de voor hen beschikbare tijd effectief besteden. Tijdens de (leer)activiteiten gaan de leraren na of de leerlingen de leerstof en de opdrachten begrijpen. Daarbij geven de leraren de leerlingen directe en individuele feedback op hun werken en leren.

STANDAARD 2.4: ONDERSTEUNING

Leerlingen die dat nodig hebben ontvangen extra aanbod, en ondersteuning.

De school heeft voor leerlingen met bijzondere ondersteuningsbehoeften interventies gepland. Deze interventies zijn gericht op het (ontwikkelings)perspectief van de leerling. Voor de leerlingen die structureel een onderwijsaanbod krijgen op een ander niveau dan de leeftijdsgroep of extra bekostigd worden vanuit het samenwerkingsverband, stelt de school een (ontwikkelings)perspectief op. De school evalueert regelmatig of de extra ondersteuning het gewenste effect heeft en stelt de interventies zo nodig bij.

KWALITEITSGEBIED 3: SCHOOLKLIMAAT EN VEILIGHEID

STANDAARD 3.1: SCHOOLKLIMAAT

De school kent een ambitieus en stimulerend klimaat.

De schoolleiding en de leraren creëren een stimulerend en ambitieus pedagogisch klimaat. Er zijn duidelijke regels en een voorspelbaar en betrouwbaar positief klimaat waarin afspraken nagekomen worden. Schoolleiding en leraren kennen een focus op persoonlijke ontwikkeling en leren, waarin alle leerlingen gezien worden en zich betrokken voelen bij de schoolgemeenschap. Het schoolklimaat is ondersteunend voor de cognitieve en sociale ontwikkeling.

STANDAARD 3.2: VEILIGHEID

Schoolleiding en leraren waarborgen een veilige, respectvolle en betrokken omgeving voor leerlingen en leraren.

Schoolleiding en leraren waarborgen de veiligheid van de school en zijn omgeving voor alle leerlingen en het personeel. Leerlingen, leraren, schoolleiding en overig personeel gaan respectvol en betrokken met elkaar om. De leraren leren leerlingen sociale vaardigheden aan en tonen voorbeeldgedrag. Schoolleiding en leraren voorkomen pesten, agressie en geweld in elke vorm en treden zo nodig snel en adequaat op. De school heeft daarvoor een veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen, registreren, afhandelen en evalueren van incidenten. Het beleid voorziet ook in een regelmatige meting van de veiligheidsbeleving van de leerlingen, en het personeel. De school heeft een vertrouwenspersoon. Alle betrokkenen kennen dit beleid.

KWALITEITSGEBIED 4: KWALITEITZORG EN AMBITIE

STANDAARD 4.1: EVALUATIE EN VERBETERING

De school heeft vanuit haar maatschappelijke opdracht ambities en doelen geformuleerd, evalueert regelmatig de realisatie en verbetert op basis daarvan systematisch haar onderwijs.

De school weet, rekening houdend met haar maatschappelijke opdracht en kenmerken van de leerlingenpopulatie, waarin zij zich wil onderscheiden, c.q. profileren, en heeft daaruit toetsbare doelen afgeleid voor de korte en middellange termijn. De kwaliteitszorg heeft in elk geval betrekking op de resultaten, het onderwijsproces waaronder het aanbod, het schoolklimaat en de veiligheid. De schoolleiding en de leraren beoordelen systematisch maatregelen en instrumenten om te waarborgen dat het personeel zijn bekwaamheid heeft en onderhoudt. De school betreft onafhankelijke deskundigen en belanghebbenden bij deze beoordeling en analyseert de relatie van de resultaten met de financiële voorzieningen en wettelijke vereisten. De evaluaties leiden tot toegankelijke

managementinformatie. Waar nodig voert de school planmatig verbeteringen door die voldoende ambitieus zijn en aansluiten bij de evaluaties.

STANDAARD 4.2: KWALITEITSCULTUUR

De school kent een professionele kwaliteitscultuur en functioneert transparant en integer.

Het beleid van de school om haar visie op de onderwijskwaliteit en ambities te realiseren is breed gedragen. Er is een grote bereidheid om gezamenlijk het onderwijs te verbeteren. Het bestuur en de schoolleiding vertonen onderwijskundig leiderschap en kwaliteitsbewustzijn. Er wordt gehandeld vanuit een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

De schoolleiding en de leraren werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Leraren en andere betrokkenen bij de school werken resultaatgericht, zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de onderwijskwaliteit en op de ontwikkeling van de leerlingen. De school werkt vanuit een transparante en integere cultuur waarin sprake is van zichtbaar zorgvuldig handelen.

STANDAARD 4.3: VERANTWOORDING EN DIALOOG

De school legt toegankelijk en betrouwbaar verantwoording af over ambities, doelen en resultaten en voert daarover actief een dialoog met haar omgeving.

De school betreft interne en externe belanghebbenden bij de ontwikkeling van haar beleid, bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Ze vraagt van deze belanghebbenden een actieve bijdrage in het realiseren van haar ambities en doelen en spreekt hen daarop aan. Daarnaast staat de school open voor wensen en voorstellen van interne en externe belanghebbenden en verwerkt deze. De school verantwoordt zich over de resultaten op een voor de belanghebbenden toegankelijke en heldere wijze.

BIJLAGE 2 ACHTERGRONDINFORMATIE

Onderwijsinspectie vernieuwt het toezicht

De Inspectie van het Onderwijs vernieuwt de komende jaren het onderwijstoezicht: meer maatwerk, meer ruimte voor voldoende presterende scholen, en sterker gericht op verdere ontwikkeling van de kwaliteit van het onderwijs. Scholen, besturen en leraren hebben - en nemen - zelf de verantwoordelijkheid om op hun eigen wijze het onderwijs te bieden dat het beste uit leerlingen en studenten haalt. Met het vernieuwde toezicht wil de inspectie nog sterker die eigen verantwoordelijkheid stimuleren. In het schooljaar 2014-2015 doet de inspectie met pilots ervaring op met het vernieuwde toezicht. De onderwijsinspectie nodigt u met nadruk uit uw mening, ervaringen en inzichten rond de vernieuwing met ons te blijven delen.

- **Basiskwaliteit is in orde, geheel moet beter** - De afgelopen decennia hebben we veel energie gestoken in het opsporen van minder presterende scholen en opleidingen en het samen met hen ervoor zorgen dat ze weer verbeterden. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen: het aantal scholen dat zwak of zeer zwak is, is flink afgenomen. De basiskwaliteit is dus steeds vaker in orde. Maar tegelijk zien we dat het Nederlandse onderwijs over het geheel beter kan en moet. Met vernieuwd toezicht wil de onderwijsinspectie daar aan bijdragen.
- **Proces: samen de vernieuwing ontwikkelen** - Op weg naar vernieuwd toezicht gaan we niet alleen op pad. Het is een open proces van gezamenlijk ontwerpen met scholen en besturen, bestuurlijke partners, OCW, de politiek. Zo hebben we het afgelopen jaar in iedere sector raadplegingen georganiseerd over de hoofdlijnen van onze nieuwe koers en daar veel feedback op gekregen.
- **Instellingen eigen verantwoordelijkheid, de inspectie stimuleert** - Besturen, schoolleiders en niet in de laatste plaats de leraren dragen - en nemen - verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs. En voor de eigen manier waarop zij het onderwijs invullen om het beste uit leerlingen en studenten te halen. De inspectie stimuleert de instellingen in het nemen van die eigen verantwoordelijkheid en we sluiten daar in ons toezicht bij aan.
- **Verdere kwaliteitsverbetering** - De kern van het nieuwe toezicht is dat we ook scholen en besturen boven de ondergrens gaan stimuleren tot verdere kwaliteitsverbetering voor hun leerlingen en studenten. We ondersteunen daarvoor de scholen en hun besturen in hun ambities en verbetervermogen. Scholen kunnen daarom straks het oordeel 'voldoende'

of 'goed' krijgen. De inspectie houdt overigens onverminderd aandacht voor risico's.

- **Totaalbeeld** - We geven een oordeel op basis van het totaalbeeld, een oordeel dat rekening houdt met het specifieke karakter van elke school en dat ondersteund wordt met toetsbare gegevens.
- **Aansluiten bij kwaliteitszorg besturen en scholen** - Besturen en schoolleiders nemen steeds meer verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van hun scholen en opleidingen. Met alle besturen gaat de Inspectie van het Onderwijs regelmatig de kwaliteit van de scholen en de kwaliteitszorg van het bestuur bespreken, mede aan de hand van de informatie van de school of het bestuur zelf. We zoeken de dialoog met deze besturen, schoolleiders en leraren over wat hen beweegt, hoe ze er voor staan en waar ontwikkelingskansen liggen.
- **Leraar centraal** - Cruciaal in het toezicht is de aandacht voor de centrale positie van de leraar en de professionalisering. Met het toezicht willen we schoolleiders en besturen stimuleren om de leraar optimaal in staat te stellen zich te ontwikkelen. Leraren zijn met elkaar immers doorslaggevend voor de kwaliteit van het onderwijs en voor de verdere verbetering daarvan. Leraren moeten zich (weer) eigenaar voelen van het onderwijs dat in hun school geboden wordt en de inspectie wil dit graag stimuleren.
- **Medio 2015 eerste evaluaties** - We benutten 2015 om in pilots zaken uit te testen, om zicht te krijgen op eerste effecten van onze vernieuwingen, om zaken bij te stellen, en uiteindelijk ook om te zien waar we het mis hadden. Rond de zomer van 2015 evalueren we de eerste uitkomsten van de pilots en gesprekken en bepalen dan het verdere traject.